

vonatkozólag, hogy iskolavárosból iskolavárosba utaznak a tanulók. Az ott felsorolt esetek kivétel nélkül ismét megtalálhatók, sőt újabb példákkal egészíthetők ki: Nyiregyházáról Debrecenbe (49 km.!), Kaposvárról Dombóvárra és viszont, Jászberényből Jászapátiba, Keszthelyről Sümegre, Sopronból Szombathelyre, Hatvanból Budapestre, Újpestről és Rákospalotáról Vácra utaznak naponta egyes tanulók.

Hasonlóképpen megtaláljuk azokat az eseteket is, amikor iskolavároson át utaznak tanulók más városba, vagy pedig sokkal távolabbi iskolába járnak, holott a közelebbi az otthonról való távollét, a vonaton töltött idő, stb. szempontjából egyaránt kedvezőbb volna.

A bejárással kapcsolatban felmerülhető szempontokat külön-külön vizsgálva (indulás, visszaérkezés időpontja, iskolaszékhely és otthon közötti távolság, stb.) szintén nem látunk semmiféle javulást. Az igazgatói jelentésekben sem találunk olyan újabb, említésre méltó intézkedést, ami már megne lett volna, sami esetleg alkalmas lehetne a bejárési anomáliák orvoslására. Egyébként is az értesítők nagyon mostohán kezelik ezt a kérdést, csak kötelességszerűen, egy-két sablonos mondattal emlékeznék meg a bejárókról, sőt egyik iskola már harmadik éve szóról-szóra ugyanazzal a szöveggel számol be róluk.

Pedig minden iskolában, minden tanévben merülhet fel a bejárókkal kapcsolatban egy-egy jelentős momentum, ami esetleg speciálisan csak egy iskolára vonatkozik. És ott vannak azok az adatok, amelyek az u. n. „Tanulmányi kérdőívek”⁴ feldolgozása és közlése útján minden iskolára vonatkozólag értékes adatokat nyújthatnának s alapul szolgálhatnak a pontos, minden kérdésre kiterjedő országos statisztika összeállításához. Ugyanúgy az iskolaorvosai

vizsgálatok eredményeinek a közlése is fontos volna, amint azt a magyaróvári vizsgálatok igazolják.

A magyaróvári kegyesrendi g.-ban az iskolaorvos 290 tanuló közül 114-nél (39.3 %) szívtagulást (bal szívizomzat megvastagodása, bal szívgyomrocscs kitágulása) állapított meg, aminek okát elsősorban a túlzott kerékpározásban látja: „Az iskolába járó tanulók legnagyobb része kerékpározik, sokan a vidékről járnak be . . .

Ez és az ehhez hasonló diagnózisok mind egy-egy mementó a bejáró tanulókra vonatkozólag. Úgyszintén az a megállapítás is, amit az egyik igazgató tett: „A bejáró tanulók maholnap egész külön kaszt kezd lenni . . . (szarvasi ág. h. ev. g.)

Már maga ez az egy mondat oly erős ítéletet mond a bejárás intézményéről, az osztályszellem, az iskola szelleme, az iskolai közös munka, stb. szempontjából oly élesen világítja meg annak káros voltát, hogy ha egyéb hatása nem is volna, akkor is minden felelős tényezőnek törekednie kellene tőle telhetően a bejárás megszüntetésére. Újra csak azt hangoztathatjuk, hogy a kérdés sokkal több figyelmet érdemelne, mint amilyenben az általában részesül, mert ahogy ezidén is megkövetelte az utaztatás a maga halálos áldozatát (budapesti bolyai g.), ugyanúgy — csak sokkal nagyobb számban szedi évről-évre a lelki áldozatait is.

Szalkai Zoltán.

Szűnidei továbbképző tanfolyam kereskedelmi iskolai tanárok részére. A kereskedelmi iskolai tanárság továbbképzése lelkes apostolának, Dr. Dengl János egyet. tanár vezetése és irányítása mellett 110 magyar és történelem szakos tanár 1936. aug. 24 - 1936. szept. 5. között szűnidei továbbképző

⁴ L. I. m. 94. l.

tanfolyamra gyűlt egybe a Thököly-úti gyakorló iskolában. A magyar nyelvnek és történelemnek a felső kereskedelmi iskolában különös központi helye van az általánosan művelő tárgyak között, másrészte szakok tanárai jórészt középiskolai képesítésűek, kiknek tájékozottságát a gazdasági élet irányába akarta kiegészíteni a tanfolyam. Az előadások felölték az irodalomtörténet, a történettudomány és közgazdaságtan újabb problémáit és eredményeit, megvilágították a szakiskola helyét a köznevelésben, helyet kapott ezenkívül a magyar fogalmazás és irodalom s a történelem tanításának módszere is. A tanfolyam előadói voltak: Dengl János dr, Pintér Jenő dr, Vincze Frigyes dr, Pongrátz Elemér, Kovács Ferenc dr, Szakáll Zsigmond dr, Hoffmann Edith dr gr. Teleky Pál dr, Farkas László dr, Imre Sándor dr, Heller Farkas dr, Horn József dr.

vl.

A szegedi tankerület második továbbképző tanfolyama. 1936. október 13-án kezdődött meg s nyolc előadólátással 1936. dec. 1-én fejeződött be a szegedi tankerület második továbbképző tanfolyama. A megnyitáson részt vett dr. Kisparti János, a tankerület kir. főigazgatója, Dr. Erdélyi László, az egyetem rectora több professzorral s a tankerület főbb vezetői több mint négyszáz lelkes pedagógus élén. A második előadáson megjelent Dr. Körösy László miniszteri tanácsos, a középiskolai ügyosztály vezetője is. A hallgatóság sorában, mely túlnyomórészt Szeged nevelőiből került ki, szép számmal jelentek meg a közeli városok és falvak nevelői is, tanujelét adva annak az új és fáradságot nem ismerő lelkes törekvésnek, melynek jegyében az egész előadásorozat lefolyt.

Az első előadó **Dr. Kisparti János**, a tanfolyamot megnyitó kir. főigazgató

volt, aki rámutatott a nevelő tudományos műveltségének fontosságára, s az egyetemi gondolat érvényesítésének nagy szerepére a nevelői gondolkodásban. Ezek biztosíthatják csak a tanítási anyag nagy terjedelme és heterogén volta mellett azt a koncentrációt, amit mechanikus módon nem lehet megteremteni, s csak ezek segíthetik el a nevelőt a célkitűzések tapasztalatfeletti eleméig. *Nevelés és világnézet* c. második előadásában azt fejtette ki, hogy a nevelés gyakorlatában mindinkább tért hódító specializálás szükségessé teszi a nevelés valamilyen egységesítő szempontját. Ez természetszerűleg csak világnézeti, közelebbről vallásos világnézeti lehet. A vallásos világnézet ad csak igazi érték rangsort, s ennek alapján ez láttatja csak egységben a nevelés különböző funkcióit.

Dr. Deér József egy. ny. rk. tanár *A nemzeti öntudat kifejlődése a társadalomban* c. előadásában a történelmi fejlődés során vizsgálta a nemzeti öntudat lassú és fokozatos jelentkező jelenségeit.

Dr. Erdélyi László, az egyetem rectora *A nemzeti történelem nevelő hatása* c. első előadásában rámutatott arra a szomorú jelenségre, hogy valódi történetismeret nélkül milyen keserves félreértések támadhatnak, s az igazság-hamisítás akaratlan hirdetője lehet a nevelő is. Ennek elkerülésére ill. bemutatására tartotta meg második előadását *Történelmi diagnosztika* címen, melyben a történettudomány jelenlegi nagy alaposságára is felhívta a hallgatóság figyelmét.

Dr. Kogutowicz Károly egy. ny. r. tanár *A magyar tájak és lakosságuk* c. előadásában új szempontokra és módszerekre utalt földrajztanítással kapcsolatban. A gyermek előtt kell tartalommal kitölteni a tájat, s a kultúrtörténet fázisait mintegy filmszallagon lepergetve kell eljuttunk a mai kultúrtájig.